

אנטישמיות מפלגתית בבריטניה ובארצות הברית: מנגנוני התמודדות וקווים אדומים

אריאל כהן ואופיר דיין | גיליון 2207 | 28 באוקטובר 2026

מאמר זה בוחן כיצד מפלגות פוליטיות מתמודדות עם אנטישמיות בקרב מועמדים ונבחרים, ומהם הכלים העומדים לרשותן להצבת גבולות לגיטימיות הפוליטית. המאמר מנתח את מקרה הבוחן של מפלגת הלייבור הבריטית ומראה כי המבנה הריכוזי והפיקוח החיצוני בבריטניה אפשרו להפוך את האנטישמיות במפלגה מאוסף מקרים פרטניים לתופעה שחלה עליה אחריות מוסדית. לעומת זאת, המבנה המבוזר של המפלגות האמריקאיות, מרכזיות הפריימריז וההגנות החוקתיות על ההליך הפוליטי מגבילים את יכולתן למנוע התמודדות או להרחיק מועמדים. בחינת מקרים משתי המפלגות מצביעה על פער בין גינוי עקרוני לבין צעדים מעשיים, המושפע ממעמדו של המועמד, ממאזני כוח פנימיים ומהמחיר הפוליטי הכרוך בהתנערות ממנו. המאמר מנתח את הכלים העומדים לרשות המפלגות האמריקאיות לפני הבחירות ואחריהן, ובוחן את הקמת The Front Line כניסיון לתרגם גינוי למחיר אלקטורלי. לבסוף מוצעים מנגנונים לקביעת אמות מידה מפלגתיות, הליכי בירור עצמאיים וקישור בין ממצאים לבין תמיכה, מימון ותפקידים.

מבוא

הדיון באנטישמיות בשדה הפוליטי מתמקד בדרך כלל בהתבטאויותיהם של נבחרים וציבור ובהשפעתן על השיח הציבורי. ואולם, כאשר התבטאויות כאלה נשמעות מפי מועמד או חבר מפלגה, הן מעוררות גם שאלה רחבה יותר: כיצד קובעת מפלגה מי רשאי וראוי לייצג אותה, ואילו השלכות נלוות לחציית גבולותיה האידאולוגיים והמוסריים. מפלגות מעניקות למועמדים לגיטימציה, מימון, תשתית ארגונית וגישה למוקדי השפעה. תגובתן לאנטישמיות מעצבת אפוא את התנאים שבהם היא יכולה להפוך מעמדה המצויה בשוליים לחלק מן המרחב הפוליטי הלגיטימי.

המקרה הזכור ביותר מהשנים האחרונות, שבו באופן חריג הפכה האנטישמיות לנטל אלקטורלי משמעותי, הוא זה של מפלגת הלייבור הבריטית. מקרה זה ממחיש כיצד הצטברות של התבטאויות בעייתיות וטיפול לקוי בתלונות מיתרגמת למשבר המיוחס למפלגה כולה. בארצות הברית מתפתחת בשנים האחרונות שאלה דומה, בעקבות קישורם של מועמדים ונבחרים ציבור משתי המפלגות שהמשיכו להתקדם פוליטית להתבטאויות או לסמלים אנטישמיים. אולם, המבנה המבוזר של המפלגות האמריקאיות, מרכזיותן של הבחירות המקדימות (הפריימריז) וההגנה החוקתית על ההליך הפוליטי מייצרים מערכת שונה של סמכויות ותמריצים בהשוואה לבריטניה. יש לשאול כיצד המפלגות האמריקאיות מגיבות לאנטישמיות בקרב נבחריהן והמתמודדים בהן, אילו כלים עומדים לרשותן לפני הבחירות ולאחריהן, ומה מלמדת הקמתו של ארגון The Front Line על הניסיון להפוך גינוי עקרוני לקו אדום פוליטי.

הלייבור הבריטי כמקרה בוחן

המקרה הבולט ביותר שבו אנטישמיות גרמה למשבר פוליטי הוא זה של מפלגת הלייבור הבריטית תחת הנהגתו של ג'רמי קורבין. החל מ-2015, הצטברו [תלונות](#) על התבטאויות אנטישמיות של חברים, פעילים ונבחרים ציבור, כולל קורבין עצמו, ובהדרגה עבר מוקד המשבר מן ההתבטאויות עצמן אל האופן שבו המפלגה טיפלה בהן. הליכים ממושכים, כללים עמומים וטענות להתערבות פוליטית בהחלטות משמעת ערערו את אמון החברים היהודים במנגנוני המפלגה. בעקבות תלונות שהגישו [התנועה היהודית בלייבור](#) וארגון [Campaign Against Antisemitism](#) בין 2016 ל-2018, פתחה נציבות השוויון

וזכויות האדם הבריטית בחקירה רשמית. בדו"ח שפרסמה ב-2020 קבעה הנציבות כי הלייבור אחראית למעשים בלתי חוקיים של הטרדה ואפליה, ובהם התערבות פוליטית בטיפול בתלונות וכשל בהכשרת הגורמים שעסקו בהן. קביעה זו שינתה את מעמד המשבר: האנטישמיות בלייבור הוכרה ככשל שהמפלגה עצמה נושאת באחריות מוסדית לו ואין הוא באחריותם האישית של חלק מחבריה המתבטאים באנטישמיות.

עוד טרם פרסום הדו"ח, הפכה הפרשה למוקד מרכזי בשיח הציבורי הבריטי ולמבחן של הנהגת קורבין. במארכס 2018 ארגון ה-Jewish Leadership Council וה-Board of Deputies of British Jews את מחאת "EnoughIsEnough" מול הפרלמנט, שבה הציגו את האנטישמיות כמשבר הנהגה מפלגתי ודרשו מהנהגת המפלגה לנקוט צעדים ממשיים נגד אנטישמיות בשורותיה. המחאה, פרישתם של חברי פרלמנט והסיקור המתמשך הפכו את הטיפול בתופעה מסוגייה הנוגעת לקהילה היהודית בלבד למבחן ציבורי של כשירות ההנהגה. סקר מאפריל 2019 מצא כי 55% מהנשאלים סברו שכישלונם של קורבין בהתמודדות עם אנטישמיות מעיד שאינו מתאים לכהן כראש ממשלה. השיא הגיע ערב בחירות 2019, כאשר הרב הראשי של בריטניה אפרים מירויס התערב באופן חריג במערכת הבחירות והזהיר כי כשליה של הלייבור מעמידים בספק את כשירותו של קורבין לכהן כראש ממשלה. כך תורגם הלחץ של הקהילה היהודית לפגיעה באמון הציבור ובהנהגת המפלגה, והאנטישמיות הפכה לנושא שהלייבור לא הייתה יכולה עוד להתעלם ממנו.

המעבר מגינוי להטמעת מנגנון התמודדות עם האנטישמיות המפלגתית התאפשר בשל שילוב נסיבות ייחודי. הלייבור פועלת כארגון ריכוזי בעל תקנון, הנהגה מרכזית ומוסדות משמעת. לצד זאת, דיני השוויון הבריטיים הקנו לנציבות השוויון וזכויות האדם הבריטית סמכות לחקור אותה ולחייבה בתוכנית פעולה. לתנאים אלה הצטרף מאבק פנימי על זהותה של המפלגה. עלייתו של קורבין סימנה את התחזקות האגף השמאלי, שעד אז היה בשולי הלייבור, על חשבון האגף המתון. האנטישמיות הפכה לסוגייה מרכזית במאבק בין המחנות כאשר האגף המתון ביקש להשיב לעצמו את הנהגת המפלגה. בה בעת, הסוגייה חרגה מגבולות המאבק שניהלה הקהילה היהודית וזכתה לתשומת לב ציבורית רחבה, עד שהייתה לאחד הגורמים לדה-לגיטימציה של קורבין. הצטברות נסיבות זו תרמה לערעור מעמדו של קורבין, שפרש לאחר תבוסת הלייבור בבחירות 2019, וההתמודדות עם תופעת האנטישמיות הפכה למבחן מרכזי במרוץ להחלפתו. המועמדים המובילים, ובהם קיר סטארמר, התחייבו לאמץ צעדים שדרשו נציגי הקהילה היהודית. מנגנונים דומים עשויים להתאים, בשינויים הנדרשים, למדינות כמו אירלנד, אוסטרליה וניו זילנד, המשלבות שליטה מפלגתית במועמדים עם גופים חיצוניים המטפלים באפליה. גם מדינות שבהן תנאים אלה אינם מתקיימים במלואם עשויות ללמוד מהמקרה הבריטי, הממחיש כיצד לחץ ציבורי מאורגן יכול להפוך את הטיפול באנטישמיות לדרישה פוליטית – אך גם מדגיש את המחיר שגובה הימנעות ממנו: שחיקת אמון הקהילה היהודית והפיכת האנטישמיות עצמה לנטל אלקטורלי על ההנהגה.

מה קורה בארצות הברית?

הקושי של שתי המפלגות האמריקאיות הגדולות להתמודד עם אנטישמיות בשורותיהן מתחדד לנוכח הצטברותם של מקרים שבהם מועמדים ונבחרים ציבור המשיכו לבסס את מעמדם גם לאחר שהתבטאויותיהם או עברם עוררו טענות לאנטישמיות. תגובות הנהגת המפלגות – ראשי הארגונים המפלגתיים ברמה הפדרלית והמדינתית ונבחריהן הבכירים בקונגרס ובסנאט – למקרים אלה מאפשרות לבחון לא רק את חומרת התופעה, אלא גם האם המפלגות מזהות אותה כבעיה פנימית או מסתפקות בגינוי נקודתי.

הפער בין זיהוי האנטישמיות לבין תגובה מפלגתית מזמין בחינה של המקרים בהם הביקורת לא עצרה את התקדמותו של המועמד. לתרעומת הקהילה היהודית, הנקודה שאילצה את המפלגה להתנער מהמועמד הגיעה לעיתים רק כאשר הייתה מעורבת פרשה נוספת, הנתפסת כחמורה או מסוכנת אלקטורלית. למשל, גרהאם פלטנר, מועמד דמוקרטי לסנאט מטעם מדינת מיין, המשיך לצבור תמיכה גם לאחר שנחשף כי נשא במשך שנים קעקוע המזוהה עם ה-SS הנאצי, וביוני 2026 הוא זכה בפריימריז הדמוקרטיים לסנאט. ארגונים יהודיים המזוהים עם המפלגה הדמוקרטית התנגדו למועמדותו והזהירו מפני התמיכה באדם הנושא סמל נאצי, אך ביקורתם לא מנעה מבכירים במפלגה להביע בו תמיכה. רק לאחר שהועלתה נגדו טענה לתקיפה מינית, שאותה הכחיש, משכו בכירים דמוקרטים את תמיכתם בו והוא פרש מן המרוץ. ההתעלמות מן הביקורת היהודית לא הסתכמה אפוא בהכשרת מועמדותו. עדיניות של בוחרים יהודים במיין מלמדות כי חלקם חשו שאינם יכולים לתת אמון במועמדי המפלגה שיגנו על האינטרסים שלהם, תהליך המזכיר את הפגיעה באמון הקהילה היהודית בלייבור הבריטי.

דפוס דומה ניכר אצל [מארק רובינסון](#), סגן מושל קרוליינה הצפונית והמועמד הרפובליקני לתפקיד המושל ב-2024. התבטאויות שבהן הטיל ספק במספר היהודים שנרצחו בשואה והשתמש בדימויים אנטישמיים עוררו [ביקורת](#) מצד מנהיגים יהודים מקומיים, הליגה נגד השמצה והקואליציה היהודית הרפובליקנית, אך לא מנעו ממנו לזכות במועמדות ובתמיכתו של הנשיא טראמפ. למרות [הסתייגותה](#) של הקואליציה, ולמרות קריאותיה לרובינסון להתנצל, הגורמים המרכזיים במפלגה המשיכו לתמוך בו. בכירים וגופי מימון רפובליקניים החלו להתרחק ממנו רק לאחר שתחקיר קשר אותו לפרסומים מיניים וגזעניים באתר פורנוגרפי. בשני המקרים האנטישמיים עוררה ביקורת, גם מצד גורמים יהודיים המזוהים עם המפלגות עצמן, אך לא היא שגרמה להפסקת התמיכה במועמד.

הסובלנות כלפי ביטויים אנטישמיים ניכרת גם ביכולתם של פוליטיקאים מכהנים, ולא רק של מועמדים, להמשיך להתחזק לאחר שדבריהם כבר עוררו מחלוקת ציבורית. אילהאן עומאר, שנבחרה לבית הנבחרים מטעם המפלגה הדמוקרטית במינסוטה, [ייחסה](#) ב-2019 את התמיכה בישראל בקונגרס לכסף שמקבלים הנבחרים מגופים יהודיים וטענה כי אמריקאים תומכי ישראל נאמנים למדינה זרה. הנהגת הדמוקרטים גינתה את דבריה, אך החלטת בית הנבחרים שנועדה להגיב להם הורחבה לבסוף [לגינני](#) כללי של אנטישמיות, אסלאמופוביה וצורות נוספות של שנאה, מבלי להזכיר את עומאר או להטיל עליה סנקציה ומבלי להתייחס לאנטישמיות באופן מיוחד. עומאר נותרה במפלגה ונבחרה מאז [שוב](#). מן הצד הרפובליקני, [רויס וייט](#) זכה ב-2024 בתמיכת המפלגה במינסוטה ובמועמדות מטעמה לסנאט, אך שטען כי יהודים משתמשים בזכר השואה כדי להסתיר שחיתות וכי ישראל היא חוליה מרכזית ב"[סדר העולמי החדש](#)". ארגונים יהודיים, ובהם הקואליציה היהודית הרפובליקנית, [גיננו](#) אותו ותמכו ביריבו, אך הדבר לא מנע את ניצחונו בפריימריז. בשני המקרים, האמירות של עומאר ווייט הזכירו תיאוריות קשר המקבלות משמעות אנטישמית בהיותן מיוחסות ליהודים או לישראל.

הביקורת הפנים-מפלגתית מחדדת כי הבעיה אינה מסתכמת בכמה מועמדים חריגים, אלא נוגעת ליכולתם של גורמים אנטישמיים להשתלב במרחב המפלגתי. במישוגן, [טענתה](#) של התובעת הכללית דנה נסל כי המפלגה הדמוקרטית אינה מגינה על חבריה היהודים מצביעה על כשל פנימי רחב יותר: גם לאחר שאנטישמיות מזוהה, אין כללים המגדירים מי רשאי להשתתף בפעילות המפלגה ומהן ההשלכות של פגיעה בחבריה. יתרה מכך, אין כללים מוגדרים בדבר הדמויות, שנויות במחלוקת ככל שיהיו, שלנבחר המפלגה מותר וראוי להימצא בקרבתן. כך למשל, התעוררה [ביקורת](#) בעקבות שיתוף הפעולה של מועמדים ופעילים דמוקרטים, בראשם המועמד עבדול אל-סייד, עם משפיען הרשת חסן פייקר, שעברו מלא באמירות אלימות ואנטישמיות. גורמים מתונים במפלגה התרחקו מפייקר בעקבות התבטאויותיו, אך בה בעת הדגישו כי הוא אינו נושא תפקיד רשמי – תגובה הממחישה את הקושי להציב גבולות לגורם חיצוני בעל השפעה פוליטית.

בימין, גורמים מתוך המפלגה הרפובליקנית וארגונים יהודיים המזוהים עמה [מזהירים](#) מפני השפעתם המתמשכת של טאקר קרלסון וקנדיס אוונס ומהאפשרות שתומכי ניק פואנסט, משפיען רשת אנטישמי המצהיר על הערצתו להיטלר, ישתלבו במוסדות המכשירים ומגייסים את דור הפעילים הבא. ישנם כאלה שכבר [הזהירו](#) מפני תרחיש זה באופן שמשקף חשש כי עמדות קיצוניות מחלחלות למסלולי ההכשרה והקידום של המחנה השמרני, ומשם למוקדי השפעה במפלגה ובממשל. גם נבחר ציבור רפובליקנים לשעבר מציבים אתגרים בתחום זה. כך למשל, [מרג'ורי טיילור גרין](#), שקידמה בעבר תיאוריית קשר לפיה משפחת רוטשילד גרמה לשריפות באמצעות קרן לייזר מהחלל, זוכה ללגיטימציה בקרב חלק מאנשי המפלגה. חששות אלה התחדדו לאחר שתחקיר Politico [חשף](#) התכתבויות אנטישמיות של מנהיגים בארגון הצעירים הרפובליקנים, שחלקם כבר השתלבו בתפקידים במפלגה ובממשל.

המבקרים אינם דורשים רק גינוי תקיף יותר, אלא גם מצביעים על התשתיות שבאמצעותן אנטישמיות מקבלת גישה, מעמד והמשכיות בתוך המחנה. בכך הם מעבירים את הדיון מן השאלה האם המפלגות מכירות באנטישמיות אל השאלה האם קיימים בתוכן מנגנונים המסוגלים לבלום את השתלבותם של מי שמקדמים אותה.

מקרים אלה מצביעים על כך שהפער בין הכרה באנטישמיות לבין קביעת צעדי נגד מחייבים מושפע ממידת הסובלנות לביטויים אנטישמיים בתוך המפלגה וממידת המובהקות שלהם. לכך מצטרפים מעמדו של המועמד בתוך המפלגה, שיקולים פוליטיים פנימיים והמחיר הכרוך בהתנערות ממנו. ההנהגה הדמוקרטית גינתה את דבריה של עומאר, אך לא קשרה את הגינוי לסנקציה אישית. בנוסף, הסברו של פלטר כי לא הכיר את משמעות הקעקוע והחלטתו [לכסותו](#), אפשרו לתומכיו להמשיך לראותו כמועמד לגיטימי. אצל הרפובליקנים, ההתבטאויות של רובינסון ושל וייט עוררו גינויים מצד יריבים פנימיים וארגונים יהודיים, בעוד מוקדי כוח מרכזיים במפלגה המשיכו לתמוך בהם. גם הפוליטיזציה של האנטישמיות משפיעה על התגובה. גורמים בשתי המפלגות משתמשים בביטויים אנטישמיים במחנה היריב כדי לנגח, אך נוטים לצמצם את חומרתם או להימנע מהטלת סנקציות כאשר הם מופיעים במחנה שלהם. שתי המפלגות מסוגלות אפוא לגנות

אנטישמיות כעיקרון, אך בהיעדר אמת מידה קבועה ומחייבת הגיוני אינו מתורגם למעשים, אלא תלוי בהירות המקרה, במאזן הכוחות הפנימי ובמחיר הפוליטי הכרוך בפעולה.

מנגנוני התמודדות קיימים

המבנה המבוזר של המפלגות האמריקאיות מקשה עליהן למנוע מראש את כניסתם של מועמדים בעלי עמדות אנטישמיות. [המפלגה האמריקאית](#) אינה ארגון ריכוזי אלא רשת רופפת של גורמים הכוללת הנהגה ארצית, מפלגות מדיניות ומקומיות, גופי בחירות וסיעות בקונגרס, ואין בה גוף מרכזי המאשר את השתייכותו של מועמד או מוסמך לפסול אותו בשל התבטאויותיו. הפריימריז עצמם מנוהלים ברובם בידי המדינות ולא בידי המפלגה, ולכן מועמד העומד בתנאי ההתמודדות במדינתו יכול להשתתף בהם גם ללא תמיכת ההנהגה. המפלגה יכולה לגנותו, למנוע ממנו משאבי קמפיין או לסייע ליריבו, אך אין בידה להבטיח את הפסדו, שכן זהות המועמד נקבעת בסופו של דבר בידי המצביעים.

משאין בכוחה למנוע ממועמד להתמודד, פועלת ההנהגה כדי למדרו, ומאחרת מועמד חלופי שסביבו היא מגבשת את מימון המפלגה, את גיבויה הארגוני ואת רשת התורמים הקשורה בה. הנחת היסוד היא שמועמד המנותק ממשאבים אלה יתקשה להחזיק מעמד. אלא שיעילותו של הכלי מותנית בכך שהמועמד המסומן אכן נזקק לתמיכת המפלגה. מועמד המסוגל לגייס מימון עצמאי ולבנות בסיס תמיכה משלו (לעיתים אף בסיוע משפיעני רשת אנטישמים כמו פייוק ופואנטס) אינו כפוף עוד להנהגה, ואז הופכת הפעלת הסמכות לתחרות פוליטית שהכרעתה בידי המצביעים, ושבה עלולה המפלגה לצאת כשידה על התחתונה. מקרה גרהאם פלטנר ממחיש מגבלה זו. המפלגה גייסה את המושלת ג'נט מילס [כמועמדת](#) נגדית מול פלטנר, אך גם לאחר שנחשף הקעקוע שלו, לא הצליחה ההנהגה לעצור את מועמדותו. הוא גייס מימון עצמאי ובנה בסיס תמיכה רחב, ואילו מילס פרשה עוד לפני הפריימריז.

כלי נוסף העומד לרשות ההנהגה הוא מניעת מימון ומשאבים ממועמד שאין היא מעוניינת לקדם, אולם גם השפעתו מוגבלת. תרומות המפלגה למועמדיה [כפופות](#) ממילא לתקרות, ולכן שלילתן משמעותית בעיקר כאשר המועמד תלוי במשאבי המפלגה. מועמד המגייס תרומות פרטיות ומימון המונים יכול לקיים קמפיין עצמאי, ואף ליהנות מתמיכה כספית חיצונית של [Super PACs](#), הרשאיות לתרום סכומים בלתי מוגבלים לטובת הקמפיין. תמיכה זו פועלת אמנם ללא תיאום עם המועמד או עם המפלגה, אך בכך גם נמנעת מן ההנהגה השליטה בה. אין ביכולת המפלגה למנוע ממועמד ליהנות מתמיכה כזו, ואף לא לרתום אותה ולהפנותה כרצונה למועמד המתחרה. המימון נותר אפוא אמצעי להשפעה (לעיתים ניכרת) על המרוץ, ולא כלי המאפשר למפלגה לחסום מועמד הנהנה מבסיס ציבורי וכלכלי עצמאי.

לאחר הבחירות עומדים לרשות הסיעה ובית הנבחרים כלים ממשיים יותר מאלה הקיימים בשלב הפריימריז והבחירות, אך אין לאף אחד מהם הגדרה מחייבת הקובעת שאנטישמיות כשלעצמה היא הפרה המחייבת ענישה או התייחסות. הסיעה יכולה לשלול מחבר תפקידים פנימיים ולהשפיע על הצבתו בוועדות, ואילו בית הנבחרים [רשאי](#) להדיחו מוועדה, לנזוף בו, לגנותו ואף לסלקו ברוב של שני שלישים. צעדים אלה עשויים לפגוע במעמדו ובכוחו הפוליטי, אך מלבד סילוק הם אינם מבטלים את המנדט שהעניקו לו הבוחרים. הפעלתם תלויה בכל מקרה בהכרעת הרוב ואינה נגזרת מסטנדרט קבוע ביחס לאנטישמיות. סנקציות כאלה עלולות לפגוע בלכידות המפלגתית ולהיתפס ככניעה למחנה היריב. בנוסף, שימוש של מפלגת הרוב בסנקציות נגד נבחר המיעוט עלול ליצור תקדים, שבעקבותיו יופעלו צעדים דומים נגד חברה לאחר חילופי השלטון. כך, [הדחתה](#) של אילהאן עומאר מוועדת החוץ התקבלה בהחלטת רוב של בית הנבחרים (כאשר זה נשלט בידי רוב רפובליקני, הדחה שככל הנראה לא הייתה מתאפשרת תחת רוב דמוקרטי), ואילו בתגובה להתבטאויותיה בדבר נאמנות כפולה העביר הבית החלטה כללית שגינתה אנטישמיות לצד אסלאמופוביה וצורות נוספות של גזענות ושנאה. הסנקציה החמורה ביותר, סילוק מן הבית, הופעלה לאורך ההיסטוריה במספר מצומצם של מקרים של התנהגות חמורה במיוחד, ובהם מרד, שחיתות ועבירות פליליות או אתיות חמורות. מעשית, שימוש בסנקציה זו עלול להוביל את המפלגה לעמדת מיעוט בעת הצבעות, מה שלא מתמרץ אף מפלגה לעשות כן.

נוסף על כלים אלה, פועלות בבית הנבחרים ובסנאט ועדות אתיקה קבועות, המוסמכות לחקור חשד להפרת כללי ההתנהלות מצד חברי הקונגרס ולהמליץ על צעדים משמעתיים. אף שבסמכותן לבחון מגוון רחב של הפרות, אנטישמיות אינה מוגדרת בהן כעבירה. במקביל, בשני הבתים של הקונגרס קיימים צוותים דו-מפלגתיים למאבק באנטישמיות, המקדמים חקיקה ומדיניות אך אינם מחזיקים בסמכות משמעתית. הסנאטור הרפובליקני ג'יימס לנקפורד עומד בראש ועדת האתיקה ומשמש גם יו"ר-שותף של צוות המאבק באנטישמיות בסנאט; חפיפה זו עשויה לספק בעתיד ערוץ לתרגום

הידע והמדיניות בתחום האנטישמיות להנחיות או לכללי התנהגות החלים על נבחרי ציבור. אולם נכון לכתיבת שורות אלה, החיבור האפשרי בין הגופים טרם הבשיל למנגנון ייעודי.

ניצני שינוי

המקרה הבריטי ממחיש כיצד נראית התמודדות מפלגתית כאשר ההכרה באנטישמיות מתורגמת למנגנון קבוע. בעקבות [חקירת](#) נציבות השוויון הבריטית הקימה הלייבור מסלול עצמאי לבירור תלונות, הגבילה את התערבות ההנהגה בהליכים משמעותיים, פרסמה כללים לטיפול במקרים וחיצקה את בדיקות הרקע של מועמדים. עורכי דין חיצוניים וגופים בלתי תלויים שולבו בבחינת ההחלטות, ונציגי הקהילה היהודית השתתפו בגיבוש ההכשרות והמדיניות. כך הועבר הטיפול מהכרעה פוליטית המשתנה ממקרה למקרה להליך המחייב את המפלגה להסביר כיצד זוהתה ההפרה ומהן השלכותיה. לעומת זאת, המבנה המבוזר של המפלגות האמריקאיות וסמכותן המוגבלת על הפריימריז אינם מאפשרים להעתיק את המודל במלואו. אך העיקרון המרכזי ניתן ליישום גם בארצות הברית: קביעת אמת מידה מפלגתית, הליך בלתי תלוי לבחינת הפרתה וכללים הקושרים בין הממצאים לבין תמיכה, מימון ותפקידים.

התיקון הראשון לחוקה האמריקאית [מגביל](#) את יכולתה של המדינה להעניש אדם או לפגוע בגישתו לפוליטיקה בשל תוכן התבטאויותיו, אלא במקרי קיצון. נוסף על כך, המדינות אינן רשאיות [להוסיף](#) תנאי כשירות לכהונה בקונגרס מעבר לאלה שקובעת החוקה. מגבלות אלה מצמצמות מאוד את האפשרות ליצור מנגנון שלטוני הפוסל מועמדים בשל ביטויים אנטישמיים. עם זאת, התיקון הראשון [מגן](#) גם על חופש ההתאגדות של מפלגות פוליטיות ועל זכותן לקבוע אילו מועמדים ועמדות מייצגים אותן. מכוחו רשאית מפלגה לקבוע אמות מידה לתמיכה, למימון, להענקת תפקידים ולשימוש במשאביה, ואף להצהיר כי מועמד שהפר אותן אינו מייצג אותה. האפשרות למנוע ממועמדים להשתתף בפריימריז מורכבת יותר ותלויה בדיני הבחירות ובמבנה ההליך בכל מדינה. היעדרו של סטנדרט מפלגתי מחייב בעניין אנטישמיות אינו אפוא גזירה חוקתית, שכן המפלגות רשאיות לקבוע את התנאים להענקת תמיכתן ומשאביהן.

על רקע מגבלות אלה הוקם ביולי 2026 ארגון [The Front Line](#), המזוהה עם הסנאטור הרפובליקני טד קרוז ומבקש להפוך אנטישמיות ל"עילה פוסלת" בתוך המפלגה הרפובליקנית. לשם כך פועל הארגון בזירת הפריימריז: הוא מאתר מועמדים בעלי עמדות אנטישמיות ומנהל קמפיינים שנועדו לגבות מחיר אלקטורלי על התבטאויותיהם. [פעולתו הראשונה](#) של הארגון הייתה השקעה של כ-400 אלף דולר בקמפיין נגד ג'יימס פישבק, מועמד רפובליקני למושל פלורידה, בעקבות התבטאויותיו על "[רצח עם לבן](#)" – תיאוריית קונספירציה שבגרסתה האנטישמית מאשימה יהודים בהחלפת האוכלוסייה הלבנה – והצהרתו כי יימנע מאכיפת החוק נגד אנטישמיות במדינה. המהלך ביקש לחבר בין הגינוי העקרוני לבין הכרעה פוליטית: להביא את בוחרי המפלגה לראות באנטישמיות שיקול מכריע בבחירת מועמדיהם – ואכן, פישבק הפסיד. עם זאת, יש לציין כי פישבק היה ממילא מועמד פחות אטרקטיבי, ולכן יעילותו של המהלך תיבחן דווקא במרוצים תחרותיים.

אמנם, עצם הקמתו של הארגון מלמדת כי גורמים בימין רואים באנטישמיות איום שהתבסס במידה המחייבת התארגנות פוליטית ייעודית. הבחירה להגדיר את מטרתו כהפיכת אנטישמיות ל"עילה פוסלת" מצביעה גם על הכשל שאותו הוא מבקש לתקן: גינוי ציבורי לבדו אינו קובע את גבולות הלגיטימיות בתוך המפלגה. דרך הפעולה שנבחרה משקפת הכרה בכך שבמבנה המפלגתי האמריקאי קו אדום נעשה אפקטיבי כאשר הוא מתורגם להתנהגות הבוחרים ולתוצאות הפריימריז. בה בעת, זיקתו של הארגון לקרוז ממקמת את המאבק באנטישמיות גם בתוך מאבק רחב יותר על אופייה של המפלגה ועל הנהגת הימין לקראת העידן שאחרי טראמפ. The Front Line מבטא אפוא הן הכרה מעמיקה יותר בבעיה והן ניסיון של מחנה מסוים לעצב באמצעותה את גבולות המחנה הרפובליקני. בצד הדמוקרטי לא צמחה עד כה מקבילה מאורגנת, והתגובה נותרה אד-הוק – גינוי הנהגה בלא מנגנון ייעודי.

סיכום והמלצות

בחינת המקרים מעלה כי המפלגות האמריקאיות יודעות לזהות ולגנות (גם אם חלקית ובצורה שאינה מספקת) ביטויים אנטישמיים, אך הזיהוי מקבל משמעות מעשית רק כאשר גורמים פוליטיים מחברים אותו להחלטות בדבר תמיכה, מימון, תפקידים ומעמד. גם כוחו של הלחץ שמפעילים ארגונים יהודיים תלוי ביכולתם לגייס סביב דרישותיהם תמיכה פוליטית רחבה, יכולת שנדמה שפוחתת בשנים האחרונות. הקיטוב המפלגתי מקשה על גיבוש תמיכה כזו, ואילו הרשתות החברתיות מאפשרות למועמדים לבנות בסיס עצמאי גם כאשר המפלגה וארגונים יהודיים מתנערים מהם. המבנה המבוזר של המפלגות מעניק למועמדים עצמאות ניכרת ומותיר את ההכרעה במקרים רבים בידי מצביעי הפריימריז. בתנאים אלה,

גינני מצד ההנהגה עשוי להתקיים לצד המשך התקדמותו של המועמד, והכלים המפלגתיים מקבלים את כוחם מהיכולת לגבש סביבם רוב פוליטי.

המקרה הבריטי מראה כיצד הגדרה מחייבת, בכוחם של הליך תלונות עצמאי ופיקוח חיצוני, יכולה להפוך אנטישמיות מאוסף מקרים פרטניים לתופעה שיש לקחת עליה אחריות מוסדית. המבנה האמריקאי מחייב התאמה של עקרונות אלה למערכת שבה הסמכות מפוצלת בין מפלגות ארציות, ארגונים מדינתיים, סיעות ובוחרים. המפלגות יכולות לקבוע מראש כיצד ממצא בדבר אנטישמיות ישפיע על התמיכה והמימון שהן מעניקות, לפרסם אמות מידה אחידות לבחינת מועמדים ולהקים הליך מקצועי ושקוף לבירור מקרים. לאחר הבחירות ניתן לקשור את אותן אמות מידה להענקת תפקידי הנהגה ולחברות בוועדות, תוך החלתן בעקביות על חברי המפלגה.

אימוץ הגדרה ברורה לאנטישמיות, דוגמת [הגדרת העבודה של IHRA](#), יכול לספק למפלגות בסיס אחיד לזיהוי ביטויים אנטישמיים ולקביעת גבולות ההתנהגות המצופה מחבריהן וממועמדיהן. עיגון הגדרה זו בכללים המפלגתיים יאפשר לבחון מקרים על פי תבחינים קבועים, במקום להותיר את הטיפול בהם לשיקולים פוליטיים או ללחץ ציבורי נקודתי. עם זאת, כדי שהגדרה לא תיוותר בגדר הצהרה בלבד, יש לקשור אותה למנגנוני בירור ולצעדים מפלגתיים ברורים.

ערוץ נוסף שכדאי לבחון הוא יצירת שיתוף פעולה קבוע בין הצוותים הדורמפלגתיים למאבק באנטישמיות לבין ועדות האתיקה בשני בתי הקונגרס. שיתוף פעולה כזה יאפשר לתרגם את הידע והמדיניות שמקדמים הצוותים להנחיות ברורות לבחינת התנהלותם של נבחרי ציבור. בסנאט, כהונתו המקבילה של ג'יימס לנקפורד בראש ועדת האתיקה וכיו"ר-שותף של צוות המאבק באנטישמיות עשויה לספק נקודת פתיחה למהלך, אך הצלחתו תלויה בעיגונו גם לאחר חילופי בעלי התפקידים.

The Front Line מציע מסלול משלים: גביית מחיר אלקטורלי באמצעות חשיפת מועמדים ושכנוע המצביעים בפריימריז. הצלחתו עשויה להראות כי גם בהיעדר סמכות פסילה של מועמדים אפשר לעצב את גבולות הלגיטימיות המפלגתית. עם זאת, מדיניות יציבה דורשת יותר מקמפיין התלוי בגוף חיצוני או במחנה פוליטי מסוים. חיבור בין סטנדרט מפלגתי מפורש, הליך בדיקה אמין ופעולה בזירת הפריימריז יכול להפוך את המאבק באנטישמיות מתגובה משתנה למדיניות הקובעת מה נדרש ממי שמבקש לייצג מפלגה פוליטית.

עורכי הסדרה: ענת קורץ, רינת חרש ואלדד שביט.